

Lastenreuma

Katja Kangas

Lastenreuman määritelmä

- ▶ Lastenreumaksi kutsutaan niveltulehdusta, joka alkaa tuntemattomasta syystä alle 16-vuotiaalla ja tulehdus kestää ainakin kuusi viikkoa
- ▶ Lastenreuma ei ole yksi ja yhtenäinen tauti -> tavallisesti se luokitellaan seitsemään alatyyppiin. Kaikista näistä käytetään nimeä lastenreuma, juveniili idiopaattinen artriitti (JIA).
- ▶ Suomessa lastenreumaan sairastuu vuosittain noin 150 lasta, joista puolet on sairastuessaan alle viisivuotiaita.

Lastenreuman luokittelu

- ▶ **Yleisoireinen lastenreuma**
 - ▶ aiempi nimitys Stillin tauti
 - ▶ kumeilu, ihottuma, imusolmukkeiden tulehdus, sisäelinoireita
- ▶ **Harvoin nivelin kohdistuva tauti (oligoartriitti)**
 - ▶ yleisin tautimuoto
 - ▶ Sairastuneita niveliä 1-4
- ▶ **Moniin niveliin leviävä harvanivelinen tauti**
 - ▶ aluksi 1-4 niveltä sairastuu, myöhemmin tauti leviää, usein yleisoireita
- ▶ **Seronegatiivinen polyartriitti**
 - ▶ veressä ei ole reumatekijää, sairastuneita niveliä viisi tai enemmän

Lastenreuman luokittelu jatkuu...

➤ **Aikuistyyppinen nivelreuma**

- veressä on reumatekijä (seropositiivinen polyartriitti)
- sairastuneita niveliä viisi tai enemmän

➤ **Nivelpsoriaasi**

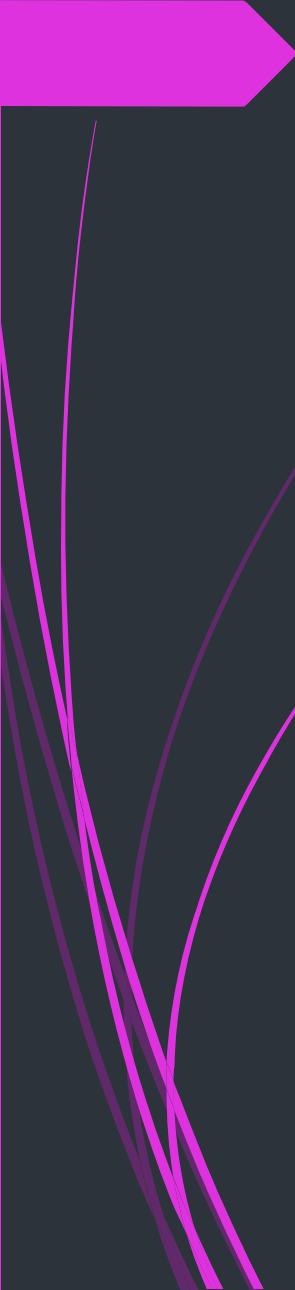
- ihon psoriaasi ja niveltulehdus
- ellei ole psoriaasia iholla, voi olla kynsimuutoksia, makkaramaista sormen tai varpaan tulehdusta sekä lähisukulaisella psoriaasi

➤ **Entesoartriitti**

- niveltulehdus ja entesiitti eli jänteen kiinnittymiskohdan tulehdus
- aikuisen selkärankareuma on samankaltainen sairaus

Syyt

- ▶ Lastenreuman syytä ei tunneta
- ▶ Todennäköisesti syitä on monia ja perinnölliset tekijät lisäävät sairastumista joihinkin tautimuotoihin
- ▶ Lastenreuma ei periydy suoraan
- ▶ Lastenreumaan kuuluu hyvin lapsille ominaisia tauteja (oligoartriitti) tai myös aikuisilla esiintyviä tautimuotoja (nivelreuma, nivelpsoriaasi, selkärankareuma)
- ▶ Altistavia tekijöitä on löytynyt niukasti, oma tai vanhempien tupakanpolto on yksi altistava riskitekijä

Oireet

- ▶ Ensimmäinen oire, jonka vanhemmat yleensä huomaavat on aamujäykkyys
- ▶ Jäykkyys voi esiintyä sairastuneessa nivelessä tai muissakin nivelissä
- ▶ Lapsi saattaa ontua tai varoa niveltä
- ▶ Lapsella voi olla nukkumisvaikeuksia
- ▶ Usein pienet lapset eivät osaa kuvata kipua sanallisesti vaan se huomataan käytöksestä (kärtytyneisyys, vetäytyneisyys, liikkeiden varominen)
- ▶ Joskus nivel turpoaa niin reilusti, että se havaitaan helpostikin
- ▶ Kuumeilu ja hento ihottuma iholla on usein tyypillisiä oireita

Taudin toteaminen

- ▶ Lastenreuman keskeinen tuntomerkki on yli kuusi viikkoa kestänyt yhden tai useamman nivelen turvotus
- ▶ Minkään laboratoriotutkimuksen perusteella ei lastenreumaa voi varmuudella tunnistaa
- ▶ Veren lasko ja CRP ovat useimmiten koholla
- ▶ Taudin selvittelyssä tutkitaan myös reumatekijä ja tumavasta-aineet. Jos tumavasta-aineet ovat vahvasti positiiviset, kyse on suurella todennäköisyydellä joko lastenreumasta tai systeemisestä sidekudossairaudesta
- ▶ Koska periytyvillä tekijöillä voi olla merkitystä -> vanhempien sukujen reumasairaudet ja psoriasis kartoitetaan
- ▶ Rtg:n ja Uä:n avulla voidaan sulkea pois muita sairauksia
- ▶ Magneettikuvaus on avuksi etenkin entesoartriittien havaitsemisessa
- ▶ Lastenreuman toteaa esh:n lääkäri

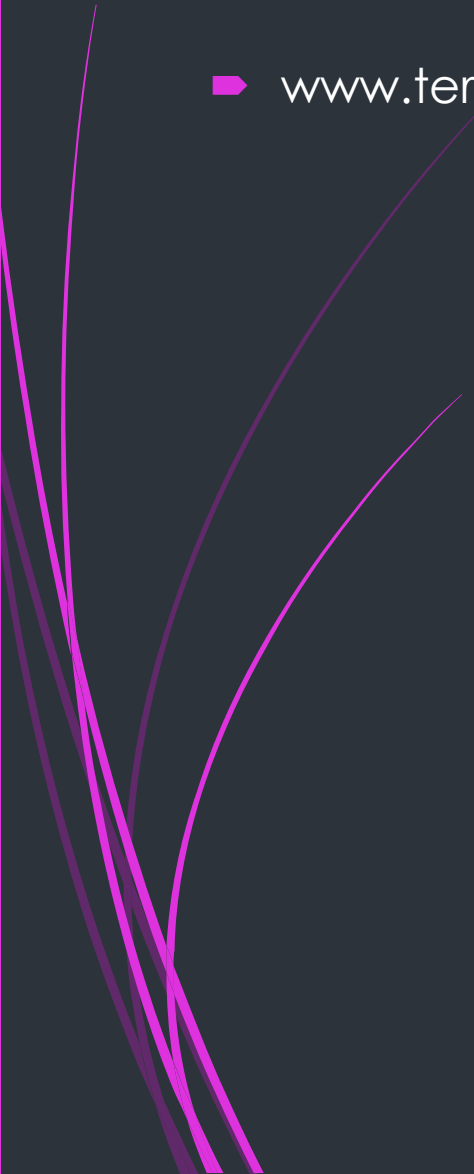
Taudin kulku

- Taudin vaikeus vaihtelee yksilöllisesti
- Tauti pyrkii kuitenkin pitkittymään ja aiheuttamaan muutoksia nivelrustossa, luissa ja nivelsiteissä -> nivelten toiminta heikkenee ja niihin syntyy pysyviä muutoksia
- Nykyisin nivelten vaikea tuhoutuminen tai täydellinen kiinniluutuminen on hyvin harvinaista
- Silmötulehdukset (reumaattinen uveiitti) eivät aiheuta aina oireita ja voivat huomaamatta edetä jopa pysyvään näön vaurioon
- Lastenreumaa sairastavilla esiintyy myös kasvuhäiriöitä -> pituuskasvu voi hidastua vaikean taudin tai poikkeuksellisen raskaan kortisonihoidon seurauksena
- Tulehtuneessa nivelessä voi syntyä myös luun liikakasvua -> erityisesti polvessa tämä voi johtaa raajojen epäsymmetriseen pituuteen tai virheasentoon
- Kasvuhäiriöitä voi esiintyä myös alaleuassa ja jaloissa sekä ranteissa ja sormissa

Hoito ja kuntoutus

➤ www.terveyskyla.fi/lastentalo/tietoa-lasten-sairauksista/lastenreuma/hoito

Hoito ja kuntoutus

► Fysio- ja toimintaterapeutit:

- arvioivat lapsen toimintakykyä ja ikätasoista liikkumista
- ohjaavat tarvittaessa liikeharjoitteita ja kivunhoitokeinoja
- auttavat esimerkiksi syntyneiden nivelten liikerajoitusten tai poikkeavien liikemallien korjaamiseksi
- opastavat liikunnan pariin ja auttavat ergonomiakysymyksissä
- arvioivat mahdollista apuvälinetarvetta (pohjalliset, ranne- ja polvituet, kynänpaksunnos)

Koulussa huomioitavaa:

Pahenemisvaiheessa rajoitettu liikunta, muutoin ei juurikaan rajoituksia

Pienillä koululaisilla mahd. koulukyyteihin, kaksoiskappaleet oppikirjoista, e-kirjat

Ergonomia, pulpetin ja tuolin korkeus, koko jalkapohjan yllettävä maahan asti

Kiitos!